ОТГОВОРИ

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Регистрационен индекс | Дата
КЕС-13653 | 29-10-2026

на въпроси, зададени от Асоциация на жените съдии в България

Отговор на въпрос №1

Това е един от най-сериозните проблеми, прогресирал по време на настоящия ВСС, като усещането вътре в съсловието е, че резултатът във всеки един конкурс е „предопределен". Очевидно е, че това изисква на първо място и законодателно действие за намаляване значението на субективния фактор, но понеже той не може да се елиминира напълно, до включването на по-широк кръг от магистрати, извършващи финалната преценка при подреждане (класиране) на кандидатите(напр. гласуване от пленум или общо събрание на съдиите от органа, където са свободните щатове – за окръжно, апелативно и върховно нива).

Следва също така да се преосмисли съществуващото към настоящия момент „проформа" атестиране, за да може то да се превърне в реален фактор при оценка качествата на съдиите, респ. от значение за класирането в даден конкурс, като се въведат по-строги изисквания към оценяването, като се използват обективните данни за дейността на всеки магистрат, извличани от базите данни на ЕИСС/ЕДИС(инстанционния контрол, срочността и въобще всички компоненти, формиращи едни по-събрани общи и специфични критерии при оценяване дейността), които по съответен алгоритъм да дават първоначална (базова) основа за оценка на тази дейност(напр. при критерия отменени/изменени съдебни актове – до 10%, до 20%, до 30% и т.н., да се формира различна стойност). Ще следва ВСС да действа решително в случаите, когато предварително изтича информация за казуси в конкурси или класиране, което впоследствие се оказва идентично с резултатите от даден конкурс, вкл. с неприключване на такива процедури и връщането им на фаза формиране на конкурсната комисия.

Отговор на въпрос №2

Този показател определено е важен, макар и според мен, че последните години светлините се фокусираха твърде много върху него. Разбира се, забавянето в разглеждането на делата е основание за формиране на изводи за „бавно" правосъдие, което има негативен импакт и за обществения имидж и доверие в правосъдната система. В тази връзка там, където има забавяне в разглеждането на конкретни дела, следва да се предприемат мерки, вкл. такива, които биха стимулирали магистратите да действат по-събрано при движение и приключване на съдебните производства. Ако тези случаи не са единични, то това би могло да има решаващо значение освен при участие в конкурсите за повишаване/преместване, но и за получаване на суми по допълнително материално стимулиране през годината. Разбира се, трябва да

се работи и индивидуално, като се отчита конкретиката по допуснатото забавяне, респ. наличие на причини от обективен характер, респ. да се спомогне за преодоляване кризата в дейността на съдията, като се окаже и личностна подкрепа при възникнали здравословни, семейни или други проблеми.

Отговор на въпрос №3

Доколкото уредбата, дадена със Законът за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения е обща такава, то специално за тайната на съвещанието е предвидено изключение от приложението му съгласно новелата на чл.4, т.5 от същия закон. Отделен е въпросът дали една такава уредба е необходимо да се ревизира.

Отговор на въпрос №4

Да, имам изразена позиция в депозираната от мен Концепция за този избор, като смятам, че публикуваната през м. май 2026г. от Министерство на правосъдието „Концепция за създаване на институционален механизъм за защита на магистрати, подложени на натиск, заплахи или друга форма на неправомерна намеса във връзка с упражняването на техните функции" представя един доста по-добър прочит на реалността и възможните адекватни мерки в подобни случаи, които се нуждаят обаче и от по-сериозно нормативно закрепване.

Отговор на въпрос №5

Интегритетът на всеки магистрат е част от същностното лице на всяка правосъдна система, поради което утвърждаването му е първостепенна задача от съвета, респ. предприемането на мерки за отстояването му е особено важно. Дали ще наречем това стратегия или система от мерки е без съществено значение, но важното е, че поддържането му в цялост следва да прозира от всяко решение, респ. действия на ВСС, вкл. незабавна адекватна реакция, когато има опити за нарушаване на личния интегритет на отделните магистрати, от фактори външни или вътрешни за системата.

Отговор на въпрос №6

Запознат съм(от посещения) със съдебните системи на Германия (провинция Рейнланд-Пфалц) и Латвия, при направени обмени по различни програми, а познавам задочно и други правосъдни системи в рамките на ЕС от мои проучвания по отделни въпроси, вкл. и с оглед участието ми в тази процедура. Считам за удачно прилагането на подхода в тези държави досежно кариерното израстване в системата, електронното правосъдието(което е решило, до голяма степен и проблема с реформа на съдебната карта), мобилността при съществуващи вакантни длъжности в различни органи на системата, съдебните такси и управление на останалите дейности, несвързани пряко с правораздаването, които обаче са важни за неговото бързо, ефикасно и ефективно осъществяване.

ВСС е пълноправен член на Европейската мрежа на съдебните съвети (ЕМСС) от 2007г., а участва в проектите на ЕМСС от 2013 г.

Добри практики в рамките на проект „Независимост, отчетност и качество на правосъдието" на ЕМСС са проведените няколкократно проучвания сред съдиите у нас за тяхната лична независимост, осъществени чрез попълване на въпросници, чрез които се добива обща оценка на собствената независимост на конкретния магистрат, но и аспекти, които засягат независимостта на цялото съсловие.

Важните моменти по линия на сътрудничеството с ЕМСС са редовно разработваните обстойни сравнителни анализи и доклади, базирани на проучвания сред хиляди магистрати в Европа, които показват къде е нашата правосъдна система по някои ключови категории проблеми, като: въпросите за независимост, отчетност и качество на правосъдието, което е водещият периодичен мониторингов инструмент на ЕМСС. Последните доклади на ЕМСС в тази насока отчетливо сочат ниската оценка за независимостта на самия Висш съдебен съвет(в проучванията на ЕМСС българските съдии оценяват независимостта на своя собствен съдебен съвет на около 4.3 по 10-балната скала), което е сред най-ниските резултати в ЕС, а възприятие за външен натиск(медии, политици и изпълнителната власт) дават средна оценка 7.1 от 10, което поставя България също в долната част на графиката в ЕС.

Полезни в тази връзка са и проведените специфични проучвания, касаещи опити за намеса в работата на съдиите, корупционния натиск, прозрачността при назначенията и кариерното израстване, които данни се използват и от самата Европейската комисия при съставянето на нейните годишни доклади за Върховенството на закона.

С оглед горното считам, че е възможно ВСС да участва по-активно, особено при реалното използване на кодифицираните от съвета фундаментални стандарти за това как трябва да изглежда един независим съдебен съвет, което може да послужи и като отправна точка за българските законодателни реформи (включително промените в Закона за съдебната власт, които отново са на дневен ред, вкл. и с оглед обстоятелството, че ЕМСС строго следи например дали политическата квота във ВСС не доминира над съдийската).

Отговор на въпрос №7

Спокойно бих посочил, че всички от изброените тези са важни за статута, а от там и за интегритета на магистрата, поради което следва да се работи по всяка една от тях, като наличните да не бъдат изгубени като придобивки, а други да бъдат надграждани, вкл. и за проблеми като прегряването(Burnout syndrome), за което в системата почти не се говори, нито се отделя необходимото внимание, вкл. възможността системата да осигурява квалифицирана помощ, а не магистратът да се оставя сам да се оправя с

проблема, което винаги се отразява негативно и на личността, и на колектива, и на правосъдието като цяло.

Отговор на въпрос №8

Разбира се бих работил за решаване въпросите, касаещи очевидно задълбочаващите се проблеми при осигуряване на адекватно заплащане, работна среда и социални придобивки на съдебните служители. Считам, че тук се дължи адекватен диалог и със Сдружението на администрацията в органите на съдебна власт, по чиито 12 въпроса съм дал подробен отговор, който е публикуван на сайта на ВСС.

Отговор на въпрос №9

Запознат съм с въпросните норми, доколкото като административен ръководител един мандат съм бил пряко отговорен за тяхното спазване, вкл. работата със службата по трудова медицина и измерванията на всички тези показатели, вкл. подобряване на осветеността в някои помещения на съда, респ. изграждане на нормална работна среда, осигуряваща максимално(според възможностите на сградата) на адекватна самостоятелна площ за работа. Съобразно действащата Наредба №7 от 15.08.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с видеодисплеи, изискванията към работната среда, вкл. работното място е то да е проектирано и оразмерено по начин, осигуряващ достатъчно пространство на лицето, работещо с видеодисплей, за промяна на работната поза и работните движения. При това положение очевидно е, че на площ от 20 кв.м. следва да работят, за да е налице комфортна работна среда, двама, максимум трима души(като се отчита и реално заетата от мебели и оборудване в помещението площ).

Отговор на въпрос №10

Смятам, че съм постигнал голяма част от професионалните си цели. Ако не бъдат избран за член на ВСС в тази кампания, ще продължа с изпълнение на съдийската си функция.

Отговор на въпрос №11

Не ми се е случвало да допусна значима професионална грешка.

Отговор на въпрос №12

Самото съществуване на т.н. мрежи, оповестени публично, представлява сериозен проблем за съсловието, който трябва за бъде разрешен, но за да се случи това всичко следва да излезе наяве, да се освети и разгледа в детайли. Нямам нагласи да обмислям подобно включване, поради което и не са се дори опитвали да ме канят в такива от вида на разкритите или други, несъвместими с упражняваната от мен съдийска функция.

Отговор на въпрос №13

Утвърждаването на съдийската независимост е имплицитно свързано с упражняването на самата съдийска професия, поради което успешно отстоявания собствен интегритет и морални устои са значими не само в личен план, но и за цялата общност, тъй като градят и нейния облик в обществото.

Бих посочил в личен план периода 2017 г. – 2022 г., когато бях председател на Административен съд – Пловдив, през който период(вкл. и през годините на пандемия) успях за съхраня достойнството на всеки магистрат и служител, добрия „дух" в съда и нормалните човешки взаимоотношения, тъй като съдът е не само място за работа, но и социална среда, в която личните отношения са особено важи и за работещите, и за техните семейства, и за обществото.

С уважение.....,.....

/Явор Колев/